

1. Mõisa nimi: A a v e r e m õ i s
2. Mõisa liik: peamõis
3. Asukoht: Rakvere raj. Tamsalu k/n.
4. Valdaja, kasutaja: Aavere Invaliididekodu

5. Kaitse alla võetavad hooned:

a) ettepanekud:

peahoone

b) põhjendused:

Aavere peahoone kuulub 19. sajandi teise poole neogooti mõisaarhitektuuri iseloomulikumate näidete hulka. Maja välisilme määravad kõrged sakmelised astmikviilud, mis on inspireeritud Lääne-Euroopa keskaegsetest elamufrontoonidest, ülejäänud detailikontekstis võime aga leida nii järelklassitsismi kui ka muude historitsistlike voolude mõjutusi.

Hoone koosneb algselt ühekordsena ehitatud, kuid kaasajal kahekordseks kõrgendatud keskosast, mille otstele on liidetud pikiteljega risti asetsevad tiibosad. Kõige suurejoonelisemat kujundust omab esifassaadi vasakpoolne viil. Ta on jaotatud kolmeks astmeks, iga astme ülääärt pidi kulgeb laskepilude rida, nende all profileeritud karniisist ja ümarkaarelisest friisist koosnev ehisvöö, lisaks veel aknapetikud, sõõrid, pilastrid ja astmelised konsoolid. Teised viilud on mõnevõrra lihtsama kujundusega, kahte neist kroonib sepistatud tuulelipuvarras ning ühel on märgitud ka hoone valmimisaasta - 1877.

Horisontaalselt on hoone võõtatud profileeritud räästakarniisi ja korruste vahevööga. Lõpuks märgitagu heas kujunduses historitsistlikus laadis välisust eenduva portaali ning tahatud kivitrepiga. Varemalt täiendas eesfassaadi ka suur viietahuline klaasveranda, millest tänaseni on säilinud terrass.

Ruumid jaotuvad hoones põhiliselt keskkoridori järgi, kuid esineb ka anfilaadselt seotud ruume. Fuajees on säilinud peente treitud balustritega trepp.

Sellisena väärrib Aavere mõisa peahoone tähelepanu huvitava ja rikkaliku arhitektuuriga ehitisena, mis inglise stiilis parkis ümbritsetud iidsetest pärnadest mõjub maalilise ning romantilisena. Hoone on kasutusel invaliididekodu magalana ja on heas tehnilises seisundis.

c) fotod:

1. Peahoone. Vaade esifassaadile.
2. Hoone tagakülg.

Koostajad:

KRPI grupijuht, ajaloolane

A.Hein

VAMKI juhtiv inspektor

K.Tilk

4

5

7